

MỘT SỐ BIỆN PHÁP HÌNH THÀNH Ý THỨC BAN ĐẦU CHO TRẺ 4-5 TUỔI KHI THAM GIA GIAO THÔNG TẠI TRƯỜNG MẦM NON HƯƠNG SEN

Việc tham gia giao thông thế nào để an toàn là vấn đề mà toàn xã hội rất quan tâm. Nhà nước đã Ban hành Luật giao thông là một hệ thống văn bản về luật, với mục đích sử dụng là người quản lý và điều khiển các phương tiện xe cơ giới tham gia giao thông, theo một qui luật trật tự nhất định đã qui định rất cụ thể nhưng bên cạnh một số người chấp hành tốt các qui định, luật giao thông thì vẫn còn một số người không thực hiện nghiêm túc các qui đó của Luật giao thông. Vì vậy đồng thời với việc ban hành Luật giao thông chúng ta phải giáo dục an toàn giao thông cho mọi người.

Đặc biệt là đối với trẻ mẫu giáo hàng ngày trẻ phải tham gia trên các phương tiện giao thông để đến trường và về nhà, trẻ phải đối mặt với các tình huống nguy hiểm trẻ chưa có kiến thức nhiều khi ngồi trên phương tiện đang tham gia giao thông; và chưa có ý thức tham gia giao thông khi qua đường còn tự chạy một mình, đi bộ còn đi trong lòng đường, hay đùa giỡn khi ngồi trên xe, đòi ngồi ở phía trước xe, đó là các nguyên nhân xảy ra tai nạn giao thông, trẻ có thể tránh được nếu giáo dục cho trẻ. Giáo dục an toàn giao thông sẽ chuẩn bị cho trẻ trở thành những người tham gia giao thông an toàn, giúp trẻ có ý thức tốt trong việc chấp hành giao thông ngay từ nhỏ, biết cách giữ an toàn khi ngồi trên các phương tiện giao thông. Hiểu biết vấn đề giao thông trẻ sẽ tự tin ra ngoài đường và cẩn thận hơn.

Tuy nhiên qua khảo sát thực tế thì kiến thức an toàn giao thông của trẻ còn hạn chế. Vì thế tôi đã lựa chọn đề tài “*Một số biện pháp hình thành ý thức ban đầu cho trẻ 4-5 tuổi khi tham gia giao thông tại trường mầm non Hương Sen*”.

Để hình thành ý thức ban đầu cho trẻ khi tham gia giao thông tôi đã mạnh dạn thực hiện những biện pháp sau:

1. Đẩy mạnh truyền thông về giáo dục an toàn giao thông cho phụ huynh và cho trẻ trong lớp

Tôi đã xây dựng môi trường giáo dục chứa đựng nội dung tuyên truyền về ATGT và giáo dục ATGT cho trẻ tăng cường các hoạt động truyền thông, đa dạng các hình thức truyền thông nhằm hướng tới nhiều đối tượng cha mẹ trẻ em.

Sử dụng các phương tiện thông tin đại chúng tăng cường các hoạt động hướng dẫn của giáo viên với phụ huynh học sinh thông qua trao đổi hàng ngày, xây dựng và gửi các video hướng dẫn cha mẹ giáo dục trẻ tại nhà gửi qua các nhóm Zalo, facebook... với cha mẹ của trẻ. Nội dung tuyên truyền tập trung vào một số vấn đề trọng tâm như:

- Các quy định về tín hiệu giao thông đường bộ, hệ thống các biển báo giao thông đường bộ;

- Các kỹ năng đảm bảo an toàn khi tham gia giao thông như: Quy định bắt buộc về đội mũ bảo hiểm khi tham gia giao thông bằng phương tiện xe mô tô, xe gắn máy, xe đạp điện, xe máy điện; cách lựa chọn mũ đạt tiêu chuẩn an toàn và đội mũ bảo hiểm đúng cách;

- Các hành vi đúng-sai khi tham gia giao thông

- Vai trò của gia đình, người thân trong việc thay đổi thói quen và hành vi chưa đúng khi tham gia giao thông;

- Một số khẩu hiệu tuyên truyền về an toàn giao thông: *An toàn giao thông là nụ cười trẻ thơ; An toàn giao thông cho trẻ em là hạnh phúc của chúng ta; Bé ngoan học luật đi đường, luôn đi bên phải nhớ nhường lẫn nhau; Đi đúng đường, nhường đúng lối, không cần vội, vui tới trường,...*

(Phụ lục: Ảnh 1,2: Khẩu hiệu tuyên truyền về ATGT)

Bên cạnh đó, tôi cũng giới thiệu với phụ huynh Chương trình "Vui giao thông" phát sóng trên VTV3 vào lúc 18h50 thứ Bảy hàng tuần, phát lại vào 16h00 thứ Hai của tuần kế tiếp trên VTV3. Mỗi tập phim là một chuyến phiêu lưu với những trải nghiệm thú vị được truyền tải đến các bạn nhỏ thông qua lăng kính hồn nhiên, sinh động của các nhân vật hoạt hình. Bi, Bo, Ben giống như những người bạn đồng hành đáng yêu, đem những bài học an toàn giao thông bổ ích với cách diễn đạt gần gũi với trẻ thơ.

2. Tăng cường tổ chức các hoạt động trải nghiệm giáo dục an toàn giao thông cho trẻ

Các hoạt động giáo dục theo cách thức truyền thống (giáo viên sử dụng hình ảnh, trò chuyện với trẻ về nội dung giáo dục ATGT) thì giáo viên điều chỉnh kế hoạch giáo dục, thay đổi phương pháp, hình thức giáo dục cho phù hợp hơn với nội dung giáo dục an toàn giao thông.

Để thực hiện nội dung giáo dục ATGT có hiệu quả, tôi đã tăng cường tổ chức các hoạt động trải nghiệm GD ATGT cho trẻ như:

- Cho trẻ tham quan để trải nghiệm và quan sát những quy định về ATGT ở nơi trẻ sống.

- Mời phụ huynh/ người có kiến thức về ATGT đến nói chuyện cùng với trẻ.

- Tổ chức cho trẻ chơi các trò chơi nhằm giúp trẻ trải nghiệm các tình huống ATGT, tìm hiểu về các PTGT.

Thay vì tổ chức cho trẻ học Luật Giao thông qua tranh, ảnh, video trong lớp tôi cho trẻ được trò chuyện trực tiếp và được hướng dẫn trực tiếp qua các chú cảnh sát giao thông phối hợp tổ chức buổi trò chuyện với trẻ, trẻ được tăng cường cũng như tạo cơ hội, tạo môi trường để trẻ được trải nghiệm, giao lưu sự hiểu biết và kỹ năng tham gia giao thông an toàn với các bạn cùng lứa tuổi, giúp trẻ tự tin hơn trước đám đông.

(Phụ lục: Ảnh 3 - Hướng dẫn trẻ một số biển báo giao thông đường bộ;

Ảnh 4 - Trẻ thực hành 1 số luật lệ giao thông)

3. Giáo dục trẻ qua một số trò chơi.

Tâm lí của lứa tuổi mẫu giáo là học mà chơi, chơi mà học. Đặc biệt với trẻ mẫu giáo 4-5 tuổi việc đưa nhẹ nhàng các quy tắc quy định của luật lệ ATGT vào trò chơi là một việc không thể thiếu được. Các trò chơi càng mới lạ, càng sinh động thì lại càng hấp dẫn trẻ hơn. Mà trên thực tế thì các trò chơi trong chương trình còn ít và nghèo nàn. Từ thực tế trên, tôi đã nghiên cứu, tìm hiểu và lựa chọn được một số trò chơi sau để tổ chức cho trẻ:

*Trò chơi 1: Ai giỏi nhất *(Phụ lục: Ảnh 5)*

* Mục đích: Củng cố cho trẻ khả năng nhận biết và phân biệt hành động sai và chưa đúng đối với giao thông.

- Rèn luyện phản ứng nhanh và sự khéo léo

Cô chia trẻ làm 2 đội, cô gắn lên bảng một số tranh về hành vi đúng sai của người khi tham gia giao thông.

- Cách chơi: Khi có hiệu lệnh “ Bắt đầu” 2 bạn đứng đầu 2 đội chạy lên gạch hành vi sai rồi chạy về cuối hàng đứng, khi bạn thứ nhất chạy về thì bạn thứ hai chạy lên gạch rồi chạy về cứ như thế cho đến khi có hiệu lệnh hết giờ, đội nào gạch được nhiều hành vi sai đội đó là đội thắng cuộc.

- Luật chơi: Mỗi lần chạy lên chỉ được gạch 1 lần và phải chạy về cuối hàng đứng. Đội thua phải hát hoặc đọc một bài thơ về ATGT.

- Cho trẻ chơi 1-2 lần

* Ứng dụng: sử dụng vào kế hoạch giáo dục an toàn giao thông hay hoạt động ngoài trời.

Trò chơi 2: Sắp xếp sa bàn *(Phụ lục: Ảnh 6)*

*Mục đích: Trẻ biết sắp xếp lại những trường hợp vi phạm quy định giao thông sai thành đúng. Rèn luyện tính nhanh nhạy cho trẻ.

*Chuẩn bị: 3 sa bàn giao thông sắp xếp người và phương tiện giao thông bị sai.

*Cách chơi: Trên sa bàn có 5 trường hợp người và xe cộ đang vi phạm quy định an toàn giao thông. 5 trẻ trong đội sẽ lần lượt chuyển dịch các TH sai vào vị trí đúng.

* Luật chơi: Mỗi đội chuyển dịch đúng cả 5 trường hợp được tính 5 điểm, sai 1 trường hợp trừ 1 điểm

* Ứng dụng: Trò chơi này ứng dụng hiệu quả vào hoạt động GD ATGT hoặc HĐNT.

Trò chơi 3: Tô màu đèn (Phụ lục: Ảnh 7)

*Mục đích: Giúp trẻ nhận biết và phân biệt xe đi khi có tín hiệu đèn xanh và xe dừng khi có tín hiệu đèn đỏ.

*Chuẩn bị: sếp màu, Mỗi trẻ 1 tờ tranh vẽ cảnh ngã tư đường phố 1 chiều có các phương tiện giao thông đang đi lại, một chiều có các phương tiện giao thông đang dừng lại

*Luật chơi:

Trọng thời gian 2 phút bạn nào tô nhanh và đúng bạn đó dành chiến thắng, bạn nào chưa làm được và làm sai thì sẽ nhảy lò cò. Mỗi tranh đúng được tính 1 điểm, sai 1 tranh trừ 1 điểm

*Cách chơi

Chia trẻ làm 4 nhóm về bàn để tô tín hiệu đèn. Nhiệm vụ của trẻ là tô đúng màu và đúng thứ tự tín hiệu đèn mà cô đã chuẩn bị cho, chúng mình quan sát thật kỹ, khi đèn xanh thì các phương tiện giao thông được đi, khi đèn đỏ thì các phương tiện giao thông phải dừng lại, cho trẻ quan sát tranh

*Ứng dụng : Trò chơi này ứng dụng hiệu quả vào hoạt động GD ATGT hoặc HĐNT.

4. Giáo dục trẻ qua hoạt động vui chơi.

Hoạt động vui chơi là một trong các hoạt động của trẻ ở trường mầm non, là hoạt động chủ đạo của trẻ mẫu giáo được người lớn tổ chức, hướng dẫn nhằm giúp trẻ thỏa mãn các nhu cầu vui chơi và nhận thức, đồng thời nhằm giáo dục và phát triển toàn diện cho trẻ.

Bên cạnh đó hoạt động vui chơi còn là phương tiện giáo dục và phát triển trí tuệ cho trẻ, góp phần củng cố, làm phong phú vốn hiểu biết của trẻ về thế giới xung quanh.

Hoạt động vui chơi giúp giáo dục và ý thức tham gia giao thông: vì chơi là hoạt động có ảnh hưởng mạnh mẽ đến tâm tư, tình cảm, đạo đức của trẻ. Thông qua trò chơi, trẻ biết trước khi ra đường nên chuẩn bị những gì, khi đi trên đường nên đi như thế nào để đảm bảo an toàn giao thông.

Ví dụ: Chủ đề "*Giao thông*" (Phụ lục: Ảnh 8)

Góc phân vai: cho trẻ đóng vai lái xe, hành khách

Góc xây dựng- lắp ghép: cho trẻ xây dựng bến xe, ngã tư đường phố

Góc tạo hình: cho trẻ tô vẽ PTGT và đèn tín hiệu, cắt dán biển báo giao thông,...

Thông qua các trò chơi, trẻ cảm nhận được cái đẹp ở màu sắc, hình dạng, kích thước của đồ chơi, cảm nhận được cái đẹp trong hành vi, cách ứng xử, lời nói khi trẻ thực hiện vai chơi. trẻ phân biệt được những hành vi trẻ nên làm và những hành vi nào trẻ không nên làm khi tham gia giao thông.

5. Giáo dục trẻ thông qua một số câu chuyện, bài thơ, câu đố

Trẻ mẫu giáo tư duy trừu tượng còn yếu nhưng tư duy trực quan hình tượng lại phát triển hơn. Trẻ khó nhớ được những ngôn từ như quy tắc, quy định của luật lệ ATGT nhưng lại nhớ những bài thơ, câu chuyện, câu đố có nội dung giáo dục ATGT. Chính vì vậy tôi đã sưu tầm một số câu chuyện để giáo dục an toàn giao thông cho trẻ: “*Thỏ con đi học*”; “*Kiến con thi an toàn giao thông*”; “*Xe đạp con trên đường phố*”;.. hay những bài thơ như “*Cô dạy con*”; “*Đèn đỏ, đèn xanh*”, ... hoặc những câu đố như:

Ba cạnh viền quanh
Thấm tươi màu đỏ
Nền vàng hiện rõ
Một người dắt bé
Đố bé đoán xem
Biên gì ở đó?

Hoặc câu đố:

Ai người đi sớm về trưa
Gió sương chẳng quản, nắng mưa chẳng sờn
Đứng canh ở các ngã đường
Người xe qua lại bốn phương an toàn?

Qua những câu chuyện, bài thơ, câu đố không chỉ giúp trẻ phát triển ngôn ngữ mà còn hình thành ở trẻ những nhân cách tốt đẹp, biết yêu thương giúp đỡ mọi người trong những lúc khó khăn cũng như trong cuộc sống hàng ngày, chúng cung cấp các ý tưởng giúp trẻ giải quyết các vấn đề: cái gì là tốt, cái gì là xấu. Có hành vi văn hoá khi tham gia giao thông cũng như thói quen khi lên xe. Mang đến cho trẻ những điểm mốc ứng xử trong cuộc sống.

6. Giáo dục trẻ thông qua các hoạt động âm nhạc

Âm nhạc có một ý nghĩa rất quan trọng trong đời sống con người, đặc biệt là trẻ em. Các nghiên cứu khoa học gần đây cho thấy, âm nhạc có tác dụng giúp trẻ thông minh, và giúp trẻ khắc sâu kiến thức .

Muốn một giờ hoạt động âm nhạc đạt kết quả cao trẻ khắc sâu kiến thức cho trẻ, đòi hỏi giáo viên phải hát đúng nhạc, có sử dụng đàn, nhạc cụ để trẻ được làm quen với nhạc, cô hát càng hay càng thu hút trẻ vào giờ học. Cô hát phải thể hiện tình cảm sắc thái bài hát, cô giới thiệu dẫn dắt hay có nội dung, khuyến khích trẻ hát cùng cô cả bài. Cô chuẩn bị nhạc cụ cho trẻ: Phách tre, trống lắc, các loại nhạc cụ gõ.... Trẻ hát đúng, hát hay chưa đủ, cần dạy trẻ vận động theo nhạc, biết phối hợp âm nhạc với nhịp điệu. Trẻ vừa hát vừa vận động theo nhạc giúp trẻ biết cảm nhận về âm nhạc. Hầu hết các bài hát đều có thể cho trẻ vận động múa. Vì múa là hoạt động nghệ thuật, dùng hình thể để biểu hiện tư tưởng, tình cảm của một tác phẩm. Múa và âm nhạc có tương quan mật thiết với nhau. Với mỗi bài hát nên cho trẻ làm quen 2, 3 cách vận động khác nhau để thay đổi hình thức, giúp trẻ làm quen với nhiều loại hình tiết tấu và không nhàm chán. Có thể cho trẻ mặc trang phục theo bài hát, giúp trẻ biết trang phục của một số vùng miền theo nội dung bài hát. Khi chọn bài hát giáo viên cần lựa chọn những tác phẩm có nội dung phù hợp, thể hiện được nội dung chính của bài dạy hát, và giáo dục trẻ về an toàn giao thông, thông qua các bài hát: *“Đi đường em nhớ”*; *“Đèn đỏ, đèn xanh”*; *“Em làm công an tí hon”*;... (Phụ lục: Ảnh 9, 10)

Thông qua lời ca của bài hát đã nhắc nhở trẻ một cách nhẹ nhàng, dí dỏm ý thức tham gia giao thông an toàn, các hành vi đúng sai khi tham gia giao thông,...

Trên đây là những biện pháp mà tôi đã áp dụng với trẻ 4-5 tuổi trường Mầm non Hương Sen.

IV. Phụ lục

Ảnh 1

Ảnh 2

Ảnh 3

Ảnh 4

Ảnh 5

Ảnh 6

Ảnh 7

Ảnh 8

Ảnh 9

Ảnh 10

